

Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Birinci Sınıf 1. ve 2. Yarıyıl Viyolonsel Eğitiminde En Çok Kullanılan Metot Etüt ve Egzersizler

The Method Study and Exercises Mostly Used in the Faculties of Education in the Departments of Music Education in the First and Second Term of Teaching Violoncello

Aycan ÖZÇİMEN*
Mete BURUBATUR**

ÖZET

Müzik eğitiminin önemli bir boyutu olan çalgı eğitimi ve öğretimi ise çalgıyı çalabilme becerisine sahip olabilmek için bir takım davranışların sistematik olarak kazanılmasını amaçlar. Çalgı çalmak için gereken istendik davranışlar kişinin bedensel koordinasyon, zamanlama, becerilerinin gelişmesine bağlı olarak aşama kaydeder. Bu davranış ve becerilerin kazandırılıp geliştirilmesinde izlenecek yolu belirleyen çalgının teknik olanaklarına göre düzenlenmiş çalgı metotları, etüt ve egzersizleri büyük önem taşımaktadır. Gerekli temel bilgiler, çalışma yolları ve tekniklerin aktarıldığı metotlar, hem öğrenme hem de kazanılan davranışları geliştirme olanağı sunan etüt ve egzersizler, hazırlandıkları veya düzenlendikleri dönemin müziksel özelliklerine göre farklılıklar göstermektedirler. Bu araştırma, viyolonsel öğretim programı hazırlama ve geliştirme çalışmalarına katkıda bulunmak için eğitim fakülteleri müzik eğitimi ana bilim dallarında viyolonsel eğitiminde en çok kullanılan metot, etüt ve egzersizlerin belirlenmesi amacıyla müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan öğretim elemanlarına anket uygulanmış, elde edilen veriler çözümlenmiş ve yorumlanmıştır.

Araştırmanın sonucunda metot etüt ve egzersizler arasında en çok hangilerinin tercih edildiği tespit edilmiş, halk eziglerinde oluşmuş bir metodun eksikliğine ve gerekliliğine değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Fakülteleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Viyolonsel, Metot, Etüt, Egzersiz, Çalgı Eğitimi
Çalışmanın Türü: Araştırma

ABSTRACT

Regarded as an individual art and science, music among contemporary education fields as an evolving art education creates one of the most significant branches in the education of fine arts going under the name of music (Uçan, 1997). As for the instrument training and teaching, which is the most substantial extent; it aims the systematic acquisition of some certain courses of action to become skillful at playing the instrument. Playing an instrument is a physical and mental act demanding a great effort and concentration. Terminal acts needed to play an instrument make great strides depending on the development in physical coordination and timing skills. Together with the etude and exercises, musical methods, regulated within the bounds of the possibilities of techniques of the instrument determining the procedure in the acquisition and development of these behaviors and skills are of great significance. The methods into Which basic/fundamental knowledge, workouts and techniques offering opportunity to develop both learning and acquired behaviors are transferred with regard to the musical features of the time they are prepared or formed. Method, etude and exercise books which also vary according to their level of difficulty ore of fundamental teaching materials of the activities within the process of education.

The method, etude and exercise books prepared fort he cello, which is a stringed and fretless instrument, involve exercises oriented towards learning musical instrument techniques and overcoming the hardships. In the selection of teaching supplies for teaching the cello, the level of the readiness and talent of a student are substantial. In education faculties-departments of music education- students differ from the point of their readiness and their educational backgrounds. In addition to students who start musical instrument training in Anatolian Fine Arts High Schools. There are students who meet the cello fort he first time in their first year at university. Even between the student in such a case perception and practice could be different.

Musical instrument methods are books with illustrated notes used at the very beginning of instrument training from the simple to the hard containing an accurate and consistent educational line. Musical instrument methods have been renewed with modern educational conceptions which have been developed within ages. What is considerable through the definition of its age is that the method must show consistency with the outcome in practice is to be approved on the international scale (Say, 2002, s. 124).

* Yrd. Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi

** Meram Dere Zafer İlköğretim Okulu

It is evident that it is possible to reach the target level at playing an instrument as a result of a regular and proper practice of musical instrument methods prepared in accordance with the experiences through the years. It is also obvious that musical instrument methods have an impact not only on the development of the performer but also the musical instrument technique.

The points to consider in the process of forming the method in cello training as in the other musical instrument:

1. The method is to be prepared taking into consideration the level of readiness and the technical issues encountered by the candidate music teachers in the cello training.
2. The partaking exercises in the method must be in accordance with the stages of development of the candidate music teachers (in the cello training).
3. In the method the exercises to be devoted to the development of all the elements in the cello training must be classified in compliance with the talent to be acquired.
4. The exemplary exercises to be formed must be aimed for the supportive work of study.
5. Explanatory and detailed technical knowledge regarding the exercises in the method are necessary to be involved.
6. In an attempt to making the working process more palpable and effective demonstration, illustrations concerning technical behaviours from which the candidates benefit are also required to be involved.

This study aims to contribute to the preparation and development of the Works, the cello teaching programme and it is also targeted to point out to the cello trainers and students of the most used selected methods and the necessity of the folk tune based methods. The research in question is of significant to rephrases the local shortage of resources required in the cello teaching starting from the concept and conviction of the researchers and the researchers done.

By using a descriptive method aimed at determining the intensity of the most commonly used method, etude and exercises in education faculties' music departments in the first year, the first and the second terms in the cello training, the universe of the method in question is made up of the cello instructors working in education faculty departments of music. As for the sampling; it is carried out by the instructors working in the departments of music at the universities mentioned as follows. Erzurum Atatürk, Balıkesir, Sivas Cumhuriyet, İzmir Dokuz Eylül, Ankara Gazi, Tokat Gaziosmanpaşa, Şanlıurfa Harran, Trabzon Karadeniz Teknik, İstanbul Marmara, Muğla, Denizli Pamukkale, Konya Selçuk, Bursa Uludağ ve Van Yüzüncü Yıl University

For the research all the related local and foreign literature were combed in detail, the experts' opinions were asked for the survey to be conducted in the research and the title of the/a crammer containing 35 etudes and methods, 11 scales and were specified. In the statistical analysis frequency (f) and percent (%) method were used. The results obtained were tabulated and verbalized. Following the research, in education faculties departments of music in the first year during the first and second terms most commonly used etude, method and exercises in the cello training are observed as follows:

“Dotzauer -113 Violoncello Etuden”, (I, II)

“Feuillard - 60 Etudes Du Jeune Violoncelliste”,

“Joseph Werner - Praktische Violoncello Schule”,

“Dotzauer -Violoncello schule”, (I, II)

“Sebastian Lee - Melodische und Progressive Etüden Für Violoncello”,

“Sebastian Lee- 12 Melodische Etuden Für Violoncello”,

As for the subsidiary sources; “Feuillard - Daily Exercise”, ve “Sevcik - Changes of Position & Preparatory Scale Studies”

The aforementioned sources used in education faculties departments of music in the first year are of universal violoncello methods and covers a wide spectrum from those of the beginning level to the advanced. However the intense uses in on the beginning methods like Joseph Werner “Praktische Violoncello Schule” ve Dotzauer “Violoncello schule”. It is thought to be complementary to use these sources all together within the process of education. As already stated in similar researches, the lack of a folk tune based method has been observed following our own research. No resource modified as a method enlightening introductions, covering technical studies, and covered in Turkish has been found although some instructors stating that they have used some various.

It is figured out that it is profitable to use the method in the given research and the study books all together in line with the requirements. In terms of the students' musical instrument technique, the strains confronted and technical skills they own, their varied development pace and musical tendency call for a conscious choice about which etude to be played. It must be kept in mind that high-speed and restrained playing is possible with a slow pace at first. It is of great importance to pay attention to the warnings and markers concerning the bow partition, finger numbers, accent and suppressing finger. During etudes and exercises it is required not to work too long so as not to tire or harm the muscles. And it is necessary to give a pause when pain or tiredness is felt.

Keywords: Faculties of education, department of music education, violoncello, method, study, exercises, instruments training

The type of research: Research

1. GİRİŞ

Başlı başına bir sanat ve bilim dalı olan müzik, çağdaş eğitim alanları içerisinde, sanat eğitimini ilgilendiren bir konu olarak, müzik eğitimi adıyla güzel sanatlar eğitiminin en önemli dallarından birini oluşturur (Uçan, 1994;14). Müzik eğitiminin önemli bir boyutu olan çalgı eğitimi ve öğretimi ise çalgıyı çalabilme becerisine sahip olabilmek için bir takım davranışların sistematik olarak kazanılmasını amaçlar.

Çalgı çalma yoğun çaba ve konsantrasyon gerektiren fiziksel ve zihinsel bir eylemdir. Çalgı çalmak için gereken istendik davranışlar kişinin bedensel koordinasyon, zamanlama, becerilerinin gelişmesine bağlı

olarak aşama kaydeder. Bu davranış ve becerilerin kazandırılıp geliştirilmesinde izlenecek yolu belirleyen çalgının teknik olanaklarına göre düzenlenmiş çalgı metotları, etüt ve egzersizleri büyük önem taşımaktadır.

Gerekli temel bilgiler, çalışma yolları ve tekniklerin aktarıldığı metotlar, hem öğrenme hem de kazanılan davranışları geliştirme olanağı sunan etüt ve egzersizler, hazırlandıkları veya düzenlendikleri dönemin müziksel özelliklerine göre farklılıklar göstermektedirler. Zorluk seviyelerine göre de çeşitlilik içeren metot, etüt ve egzersiz kitapları eğitim süreci içerisinde yapılan etkinliklerin temel öğretim materyalleridir.

Yaylı ve perdesiz bir çalgı olan viyolonsel için hazırlanmış metot, etüt ve egzersiz kitapları çalgı tekniğinin öğrenilmesi, karşılaşılan güçlüklerin aşılmasına yönelik alıştırmalar içerirler. Viyolonsel öğretiminde kullanılan öğretim materyallerinin seçilmesinde öğrencinin yetenek ve hazır bulunuşluk düzeyi önem taşımaktadır. Eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında, öğrenciler hazır bulunuşluk, önceden aldıkları müzik eğitimi yönlerinden farklılıklar göstermektedir. Çalgı eğitimine Anadolu güzel sanatlar liselerinde başlamış öğrencilerin yanı sıra viyolonsel ile üniversite birinci sınıfta tanışan öğrenciler de mevcuttur. Bu durumda bulunan iki öğrenci arasında bile algılama ve uygulama farklılıkları bulunabilir. Bu öğrenci profillerinin tespiti iyi bir şekilde yapılmalı ve ihtiyaçlara göre teknik çalışma planı uygulanmalıdır. Aksu(2003;79), öğrencilerin bilinçli ve planlı bir şekilde çalışmalarının önemine değinerek verimli bir çalışma için en önemli şeyin bir etüdü baştan sona defalarca çalmak yerine, zor pasajlarda bulunan teknik yetersizliği aşmayı sağlayan çalışmaların uygulanmasını tavsiye etmektedir.

Çalgı eğitiminde hedeflerin gereğinden yüksek tutulduğunda nitelik açısından bazı kayıpların olacağı gerçeğine dikkat çeken Çilden ve Ercan(2004), öğrencinin ne çaldığından çok, çaldığı eser ya da etüdü nasıl çaldığının çok daha önemli olduğunu ve bu durumun çalgı eğitimin her aşamasında öğrenciye hissettirilmesi gerektiğini, ayrıca öğrencinin çalgı çalmada müzikten çok niteliğe yönlendirilmesinin önemini belirtmişlerdir. (Çilden, Ercan, 2004:3).

Bu öneriler dikkate alındığında, çalgısında başlangıç aşamasında olan bir öğrenciye, çalgıdan çıkan ses ile çıkması gereken ses arasındaki farkın anlatılması ve gösterilmesi önem taşımaktadır. Doğru çalmanın ve güzel bir icranın temelleri, öğrencinin niteliğe yönlendirilmesi ile mümkün olacaktır. Bu nedenle viyolonsel eğitiminde teknik çalışmalara öğrencinin gereksinimi belirleyici olmak kaydıyla önem verilmelidir. Aksi takdirde elde edilmeye çalışılan avantajlar zaman zaman dezavantaja dönüşebilir. “Ders vermede olsun çalışmada olsun teknik oluşum ile yorum arasında bir denge kurulmalıdır. Sadece müzikal ifade ile ilgilenildiğinde, teknik oluşum ihmal edilmiş olur. Aynı şekilde, teknik sorunlara bağlı kalma da hayal gücünü ve anlık (spontane) müzik yapma becerisini köreltir. Teknik ile ifade arasındaki denge, öğrencinin değişik aşamalarındaki gelişimine göre ayarlanmak zorundadır” (Tuncer, 2003;159). Bu nedenle viyolonsel eğitiminde bu dengeyi tutturmak oldukça önemlidir. Gerektiği kadar yapılan günlük teknik çalışmaların yararlılığı yadsınamaz bir gerçektir.

Gendron, “Die Kunst des Cellospiels” adlı çalışmasında „günlük çalışmalar için şöyle diyor; “Günde beş defa 60’ar dakika çalışmaktansa, günde dört defa 75’er dakika çalışmak daha yararlıdır. İlk 75 dakikada gam ve arpejler, üçlü, altılı ve oktav çift ses gamlar metronomla ağırdan hızlıya doğru çalışılmalıdır. İkinci 75 dakika da etütler çalışılmalı, üçüncü 75 dakikada herhangi bir konçertonun bir bölümü, son 75 dakikada o hafta çalışılacak eserlerin tekrarı, hatırlaması yapılmalıdır”(Akt: Akın, 2001;18).

“Gamlar ve onlara bağlı alıştırmaların her türlü tekniği oluşturmasındaki - özellikle bilinç ve kasların ilişkisi- önemi çok yüksektir. Müzikal bir kurgu içinde olması gereken etütler ise tekniğin gelişmesi için çok önemlidir ve standart etütlerin çoğu da çok değerli ve yararlıdır” (Tuncer, 2003;156). Bu nedenle müzik eğitiminin önemli bir parçası olan viyolonsel eğitiminde teknik çalışmalara gereği kadar yer verilmesi, müzik öğretmeni yetiştirmedeki hedeflere ulaşma açısından oldukça önemli olacaktır.

“Müzik eğitiminin önemli bir boyutunu oluşturan viyolonsel eğitimi ve öğretimi etkinlikleri, bireyi bilişsel, duyuşsal ve devinışsel yönleriyle bir bütün olarak ele almakta, bu etkinlikler viyolonsel öğrenilebilmesi için bireyin müziksel davranışlarına belli bir düzen ve disiplin kazandırmayı amaçlamaktadır. Doğru duruş, tutuş, temiz ses üretebilme, çalgının yapı ve özelliklerini bilme belli düzeydeki etüt ve eserleri seslendirebilme vb. birtakım hedefler viyolonsel eğitiminin amaçladığı temel bilgi ve becerilerdir” (Demirbatır, 1997;158).

1.1. Metot, Etüt, Egzersiz

Çalgı metotları, çalgı öğretiminde başlangıç aşamasından itibaren kullanılan, kolaydan zora doğru tutarlı bir eğitsel çizgi içeren nota örnekli kitaplardır. Çalgı metotları çağlar içinde geliştirilmiş modern eğitsel kavrayışlarla yenilenmiştir. Çağının tanımını içinde önemli olan, metodun tutarlılık taşıması uygulamadaki sonuçlarıyla uluslararası ölçekte onaylanmasıdır (Say, 2002;124).

“Çalgı metodu sözü söyle tanımlanabilir: saz çalma sanatının teknik ve müzikalite yönlerini bilimsel bir yöntemle öğretebilmek için her çalgının kendi özelliklerine göre hazırlanmış çalgı öğretim kitabı. Bir çalgı metodu ilk önce, o çalgının teknik olanaklarını bilimsel bir kesinlikle saptar, belirli bir teknik olanağı herkesin öğrenebilmesine açar, bu olanağın aşılmasını, tekniğin ve müzikalitenin gelişmesini sağlar, yaratıcıların tasarımlarını genişletir, müzik icrasının yükselmesinde etkin olur” (Sun,1969;158). Yıllardan beri süre gelen tecrübeler doğrultusunda hazırlanan çalgı metotlarının düzenli ve gerektiği şekilde çalışılması neticesinde çalgı çalmada hedeflenen düzeye ulaşılabilceği görülmektedir. Ayrıca çalgı metotlarının sadece icracının değil, çalgı tekniğinin de gelişmesinde etken olduğu görülmektedir.

“Etüt: Etüt terimini çalışma, araştırma diye anlaşılmaktadır. Ancak bu çalışma iki nokta üzerinde toplanmaktadır.

1- Salt müziksel öğeler üzerine yazılmış etütler

2- Salt çalgı tekniği ile ilgili öğeler üzerine yazılmış etütler

“İyi yazılmış bir etüt hem müzik yönünden hem de çalgı ustalığı yönünden eşit değerde olmalıdır”(Hodeir, 1992;36).

Etüt, önceleri çalışma ya da teknik alıştırma anlamına gelirken sonraları belli bir teknik sorunu estetik açıdan doyurucu bir tarzda irdeleyen eksiksiz bir kompozisyon için kullanılan terimdir. Etüdün olgunlaşarak bağımsız bir form haline gelmesi ancak 18. yüzyıl sonu ile 19. yüzyıl başlarında gerçekleşebilmiştir (Ana Britanica, 1987;355). Egzersiz ise “çok az artistik değer taşıyan ya da artistik değeri bulunmayan teknik alıştırma için enstrümantal pasaj” (Scholes, 2002;337) olarak tarif edilmiştir. Yani daha çok tek bir davranışın geliştirilmesine yönelik, müzikal öğeleri çok fazla olmayan materyallerdir.

“Teknik beceriyi oluşturmak için yazılmış müzik eserleri “alıştırma”, teknik beceriyi geliştirmek için yazılmış müzik eserleri ise “etüt” kelimesinin karşılığı olarak “alıştırma” olarak isimlendirilebilir” (Koçak, 1996;20).

Her hangi bir metot incelendiğinde bir takım özelliklerinin olması öngörülmektedir. Aşağıdaki öneri maddeleri, Ekinci'nin (2004;9) çalışmasında piyano için yer verilen ifadelerin bu araştırmanın konusunu oluşturan viyolonsel içinde uygun olacağı düşünülmüştür. Başka çalgılar da olduğu gibi viyolonsel eğitiminde metodun oluşturulma aşamasında dikkat edilecek hususlar:

1. Metot, müzik öğretmeni adaylarının viyolonsel eğitimindeki hazır bulunuşluk düzeyleri ve karşılaştıkları teknik sorunlar dikkate alınarak hazırlanmalıdır;
2. Metotta yer alacak alıştırmalar müzik öğretmeni adaylarının viyolonsel eğitimindeki gelişim aşamalarına uygunluk göstermelidir;
3. Metotta viyolonsel tekniğinin tüm öğelerinin geliştirilmesine yönelik olarak oluşturulacak alıştırmalar, kazandırılması amaçlanan beceriye göre ayrı bölümler halinde sınıflandırılmalıdır;
4. Oluşturulacak alıştırma örnekleri eser çalışmalarına yönelik destekleyici bir niteliğe sahip olmalıdır;
5. Metotta alıştırmalara ilişkin açıklayıcı ve ayrıntılı teknik bilgiler yer almalıdır;
6. Çalışma sürecinin daha somut ve yararlı hale getirilmesi amacıyla metotta adayların yararlanabileceği görsel örneklere, teknik davranışlara ilişkin açıklayıcı fotoğraflara da yer verilmelidir.

1.2. Problem cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi "Eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında birinci sınıf 1. ve 2.yarıyıl viyolonsel eğitiminde kullanılan metot, etüt ve egzersizler nelerdir?" olarak tespit edilmiştir.

1.3. Alt Problemler

Bu araştırmanın alt problemleri

1.3.1.Viyolonsel eğitimi 1.sınıf (1. ve 2. yarıyıl) derslerinde metot ve etütler hangi yoğunlukta kullanılmaktadır?

1.3.2.Viyolonsel eğitimi 1.sınıf (1. ve 2. yarıyıl) derslerinde egzersiz, gam, arpej kitapları ve yardımcı kaynaklardan hangi yoğunlukta kullanılmaktadır? olarak tespit edilmiştir.

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında 1. sınıf viyolonsel eğitiminde hangi, eser ve teknik çalışma metotları(etüt, egzersiz, gam, arpej) ayrıca yardımcı kaynakların kullanıldığı tespit edilmiş, elde edilen veriler doğrultusunda, viyolonsel öğretim programı hazırlama ve geliştirme çalışmalarına katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında 1. sınıf viyolonsel eğitiminde kullanılan eser ve teknik çalışma metotlarının(etüt, egzersiz, gam, arpej) hangi ölçüde tercih edildiğinin tespit edilmesi açısından önem taşımaktadır.

1.6. Varsayımlar

Verilen örneklemin evreni temsil ettiği,
Ankette yer alan seçeneklerin ilgililer tarafından samimiyetle yanıtlandığı;
Bu araştırmada izlenen yaklaşım ve uygulanan inceleme yönteminin, araştırmanın amacına ve problemlerin çözümüne uygun olduğu varsayımlarından hareket edilmiştir,

1.7. Sınırlılıklar

Bu araştırma, Viyolonsel dersi yürütülmeyen eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dalları, Mesleki müzik eğitimi veren kurumlar arasında 14 adet müzik eğitimi anabilim dalı, Cevaplarına başvuru alan, öğretim elemanı sayısı 16 ile sınırlı tutulmuştur

2. METODOLOJİ

2.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada, eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında birinci sınıf 1. ve 2.yarıyıl viyolonsel eğitiminde en çok kullanılan metot, etüt ve egzersizlerin kullanım yoğunluğunun belirlenmesine yönelik betimsel bir yöntem kullanılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan viyolonsel öğretim elemanları oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise Erzurum Atatürk, Balıkesir, Sivas Cumhuriyet, İzmir Dokuz Eylül, Ankara Gazi, Tokat Gaziosmanpaşa, Şanlıurfa Harran, Trabzon Karadeniz Teknik, İstanbul Marmara, Muğla, Denizli Pamukkale, Konya Selçuk, Bursa Uludağ ve Van Yüzüncü Yıl Üniversiteleri eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan viyolonsel öğretim elemanları oluşturmaktadır. Şanlıurfa Harran Üniversitesindeki birimin adı müzik öğretmenliği bölümüdür ve diğer üniversitelerden farklı olarak fen edebiyat fakültesine bağlıdır.

2.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırma için yerli ve yabancı ilgili literatür detaylı bir şekilde taranmış, araştırmada kullanılacak anketin hazırlanmasında ilgili uzmanların görüşlerine başvurulmuş, 35 adet etüt ve metot, 11 adet gam ve egzersizler içeren yardımcı kitap ismi belirlenmiştir.

2.4. Verilerin Çözümlemesi

Anketin istatistiksel çözümlemesinde frekans(f), yüzde (%) yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular tablolar halinde ifade edilmiş ve sözel olarak açıklanmıştır.

2.5. Konu ile İlgili Araştırmalar

Eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında uygulanan çalgı eğitimi ve bunun bir boyutu olarak

viyolonsel öğretiminde yapılmış çalışmalarda, eğitim-öğretim süreci irdelenmiş, evrensel yöntem ve tekniklerin ülkemiz şartlarında işlenişini ve uygulama koşulları tespit edilmiştir. Bu çalışmalardan çıkan sonuçlara göre eğitim fakülteleri kapsamında yürütülmekte olan viyolonsel eğitiminde, benzerliklerle beraber farklılıklar da görülmektedir.

Saraç'ın çalışmasında, (1992 ; 44) başlangıç pozisyonunun I.pozisyon yerine dördüncü pozisyon olması önemlendirilerek, bu şekilde öğrencinin el pozisyonunu daha rahat görerek kolay kavrayacağı belirtilmiş ve ayrıca pus pozisyonunun birinci sınıftan itibaren kullanılmasının beşinci parmağı da çalmaya yönelteceği vurgulanmıştır.

Tokay'ın çalışmasında, (2000 ; 16) yurt dışında dördüncü pozisyonu başlangıç pozisyonu olarak seçen pedagoğ sayısının az olduğu belirtilmiştir. Ancak ülkemizde çoğunlukla dördüncü pozisyon başlangıç pozisyonu olarak seçilmekte olduğu vurgulanmıştır.

Akın'ın çalışmasında, (2001; 22) viyolonsel öğretimine başlamak için en rahat ve doğru pozisyonun IV. pozisyon olduğu, IV. pozisyondayken ses bulma sorunun olmaması; elin, sapın gövdeye birleştiği yere dayandığında daha kolay pozisyon ve ses bulunabildiği belirtilmiştir.

Saraç, (1992;45-46) araştırmasının “Viyolonsel Öğretiminde Uygulanan Yöntem ve Tekniklerin Geliştirilmesinde İlgili Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin Görüşleri” başlıklı kısmında, uygulanan yöntem ve tekniklerin tecrübe ile sınırlı olduğu, viyolonsel öğretiminde kullanılan metot ve yapıtların öğrencinin gelişiminde yeterli görüldüğü belirtilmiştir. Bu çalışmada yer verilen öğretim elemanı görüşlerine göre IV. konumun başlangıç pozisyonu olması gerekmektedir. Ancak çalgısıyla yeni tanışmış bir öğrencinin viyolonselde bir konum üzerinde yapacağı çalışmaların gerektirdiği süre düşünüldüğünde, öğrencinin ilk sene çalabileceği gam sayısı sınırlı görülmektedir. Eser ve etüt çalışmalarında, çalışılan eser ve etüdün gerektirdiği hedef davranışlar göz önüne alınarak doğru ve kurallara uygun çalmak görüşü savunulmuştur.

Tuncer'in çalışmasında, (2003 ; 156) gamlar ve onlara bağlı alıştırmaların her türlü tekniği oluşturmasındaki -özellikle bilinç ve kasların ilişkisi- öneminin çok yüksek olduğu, müzikal bir kurgu içinde olması gereken etütlerin ise tekniğin gelişmesi için çok önemli olduğu vurgulanmıştır.

Akın'ın çalışmasında, (2001;1) “do majör”, “sol majör” ve “re majör” gamlarından birini ve arpejini ancak birinci sınıf, 2. yarıyıl sonunda yapılan sınavda uygun gören teknik altyapının kurulması konusunda ilk bir buçuk yılın önemi şöyle belirtilmiştir; “İlk bir buçuk yıl öğrencinin yapabilirliğini ölçme ve teknik altyapısını sağlamlaştırma yönünde olmalıdır. Çünkü ileri sınıflarda çalışılacak olan daha zor eserler sağlam bir teknik altyapı olmadan çalınmaz. Sonraki yıllarda öğrenciye yeni pozisyon ve vibrato gibi sol el teknikleri ve değişik karakterde sağ el etütleri verilirken, aynı zamanda da viyolonsel repertuarının tanıtılmasına başlanacaktır.”

3. BULGULAR VE YORUM

3.1. Viyolonsel Eğitimi Yapılan Müzik Eğitimi Anabilim Dalları ve Kullanılan Kaynaklar

Tablo 1. Araştırma örneklemini oluşturan müzik eğitimi anabilim dallarında görevli öğretim elemanlarının sayısal dağılımı

Şehir	Üniversiteler	Fakülte	f	%
Erzurum	Atatürk Ü.	Kazım Karabekir Eğt. Fak.	1	6,25
Balıkesir	Balıkesir Ü.	Necatibey Eğt. Fak.	1	6,25
Sivas	Cumhuriyet Ü.	Eğitim Fak.	1	6,25
İzmir	Dokuz Eylül Ü.	Buca Eğt. Fak.	1	6,25
Ankara	Gazi Ü.	Gazi Eğt. Fak.	3	18,75
Tokat	Gaziosmanpaşa Ü.	Eğitim Fak.	1	6,25
Şanlıurfa	Harran Ü.	Fen Edebiyat Fak.	1	6,25
Trabzon	Karadeniz Teknik Ü.	Fatih Eğt. Fak.	1	6,25
İstanbul	Marmara Ü.	Atatürk Eğt. Fak.	1	6,25
Muğla	Muğla Ü.	Eğitim Fak.	1	6,25
Denizli	Pamukkale Ü.	Eğitim Fak.	1	6,25
Konya	Selçuk Ü.	Eğitim Fak.	1	6,25
Bursa	Uludağ Ü.	Eğitim Fak.	1	6,25
Van	Yüzüncü Yıl Ü.	Eğitim Fak.	1	6,25
	TOPLAM		16	100

Atatürk, Balıkesir, Cumhuriyet, Dokuz Eylül, Gaziosmanpaşa, Harran, Karadeniz Teknik, Marmara, Muğla, Pamukkale, Selçuk, Uludağ, Yüzüncü Yıl müzik eğitimi anabilim dallarında 6,25 oranında birer, Gazi Üniversitesine bağlı müzik eğitimi anabilim dalında 18,75 oranında 3 öğretim elemanının cevaplarına başvurulmuştur.

Tablo 2. “Viyolonsel eğitimi 1.sınıf (1. ve 2. yarıyıl)derslerinde hangi metot ve etütleri kullanıyorsunuz?” sorusuna verilen cevapların dağılımı.

Seçenekler	f	%
Dotzauer, J.J.F. “113 Violoncello Etuden- Exercise For Violoncello”	14	87,5
Feuilllard, L.R “60 Etudes Du Jeune Violoncelliste”	13	81,3
Werner, J. “Praktische Violoncello Schule (Standart Violoncello-Method)”	12	75
Dotzauer, J.J.F. “Violoncello Tutor (Violoncello Schule)”	11	68,8
Lee, S. “12 Melodische Etuden Für Violoncello”	11	68,8
Lee, S. Op.31 “Melodische Und Progressive Etüden Für Violoncello”	11	68,8
Lee, S. Op.70 “40 Easy Studies For Violoncello”	10	62,5
Merk, J. Op.11 “20 Studien Für Violoncello”	10	62,5
Grutzmacher, Fr. Op.38 “24 Etüden Für Violoncello”	8	50
Grutzmacher, Fr. Op.72 “12 Etüden Für Violoncello”	7	43,8
Duport, J.L.“21 Exercise Pour Violoncello”	7	43,8
Kummer,F.A. Op.57 “10 Melodische Etüden Für Violoncello”	7	43,8
Popper, D. Op.73 “High School Of Cello Playing 40 Etudes For Cello”	6	37,5
Suzuki, S. “Suzuki Cello School”	5	31,3
Klengel, J.“Technische Studien Durch Alle Tonarten Für Violoncello”	4	25
Marderovsky “Uzoki İğzi Na Violonçeli”	4	25
Franchomme, A. Op.35 “12 Etüden Für Violoncello”	3	18,8
Miedlar, M. “Method For The Violoncello”	3	18,8
Pratti, A.C.”Method For Cello”	3	18,8
Popper, D. Op.76 “Studies Preparatory To The High School Of Cello Playing”	3	18,8
Schroeder, A. “170 Foundation Studies”	3	18,8
Stutschewsky, J. “Spieltechnic Arf Den Cello”	3	18,8
Antal, F. “Violoncello Tutor”	2	12,5
Duport, J.L. “Studies For Cello”	2	12,5
Kummer,F.A. Op.60 “Violoncello Schule”	2	12,5
Schroder, C. “Violoncello Method”	2	12,5
Somlo, K. “Studienwerke Für Violoncello”	2	12,5
Abbate, L. “Nouvelle Methode De Violoncelle”	1	6,3
Alexanian, D “Traite Theorique Et Pratique Du Violoncelle” (Complete Cello Technique)	1	6,3
Jordanov, Z. “Violoncello Tecnique”	1	6,3
Sapojnikov, R.Yc. “Meiodika Obuçeniya Violonçelnay Tehniki”	1	6,3
Stutschewsky, J “Neue Etüden –Sammlung Für Violoncell”	1	6,3
Van De Vyre Pierre “Soixante Quatre Exercises Et Etudes Pour Violoncelle”	1	6,3
Bazelaire, P.“La Technique Du Violoncelle, En Quarte Recueils Douze Etudes De Du Violoncelle”	-	-
De’ak, S. “Modern Method For The Violoncello”	-	-

(Birden fazla metodun seçilmesi mümkün olduğundan dolayı yüzde toplamı belirtilmemiştir.)

Tablo 2’de görüldüğü üzere, Dotzauer, J.J.F. “113 Violoncello Etuden- Exercise For Violoncello” % 87,5 oranında 14, Feuilllard, L.R “60 Etudes Du Jeune Violoncelliste” % 81,3 oranında 13, Werner,J“Praktische Violoncello Schule (Standart Violoncello Method)” % 75 oranında 12 Dotzauer, J.J.F. “Violoncello Tutor (Violoncello Schule)” % 68,8 oranında 11, Lee, S. “12 Melodische Etuden Für Violoncello” % 68,8 oranında 11, Lee, S. “Melodische Und Progressive Etüden Für Violoncello” % 68,8 oranında 11, Lee, S.“40 Easy Studies For Violoncello” % 62,5 oranında 10, Merk, J.“20 Studien Für Violoncello” % 62,5 oranında 10, Grutzmacher, Fr.“24 Etüden Für Violoncello” % 50 oranında 8, Grutzmacher, Fr.“12 Etüden Für Violoncello” % 43,8 oranında 7, Duport, J.L.“21 Exercise Pour Violoncello” % 43,8 oranında 7, Kummer,F.A.“10 Melodische Etüden Für Violoncello” % 43,8 oranında 7,

Popper, D.“High School Of Cello Playing 40 Etudes For Cello” % 37,5 oranında 6, Suzuki, S.“Suzuki Cello School” % 31,3 oranında 5, Klengel, J.“Technische Studien Durch Alle Tonarten Für Violoncello” % 25 oranında 4, Marderovsky “Uzoki _gziNa Violonçeli”% 25 oranında 4, Franchomme, A.“12 Etüden Für Violoncello” % 18,8 oranında 3, Miedlar, M.“Method For The Violoncello” % 18,8 oranında 3, Piatti, A.C.”Method For Cello” % 18,8 oranında 3, Popper, D.“Studies Preparatory To The High School Of Cello Playing” % 18,8 oranında 3, Schroeder, A. “170 Foundation Studies” % 18,8 oranında 3, Stutschewsky, J. “Spieltechnic Arf Den Cello” % 18,8 oranında 3, Antal, F.“Violoncello Tutor” % 12,5 oranında 2, Duport, J.L. “Studies For Cello” %12,5 oranında 2, Kummer,F.A. “Violoncello Schule” % 12,5 oranında 2, Schroder, C. “Violoncello Method” % 12,5 oranında 2, Somlo, K. “Studienwerke Für Violoncello” % 12,5 oranında 2, Abbiate, L. “Nouvelle Methode De Violoncelle” % 6,3 oranında 1, Alexanian, D. “Traite Theorique Et Pratique Du Violoncelle”(Complete Cello Technique) % 6,3 oranında 1, Jordanov, Z. “Violoncello Tecniqe” % 6,3 oranında 1, Sapojnikov, R.Yc. “Meiodika Obuçeniya Violonçelnay Tehniki” % 6,3 oranında 1, Stutschewsky, J “Neue Etüden –Sammlung Für Violoncell” % 6,3 oranında 1, Van De Vyre Pierre “Soixante Quatre Exercices Et Etudes Pour Violoncelle” % 6,3 oranında 1 öğretim elemanı tarafından kullanılmaktadır. Bazelaire, P.“La Technique Du Violoncelle, En Quarte Recueils Douze Etudes De Du Violoncelle” ve De’ak, S. “Modern Method For The Violoncello” ise % 0 oranıyla tercih edilmeyen metotlar arasındadır.

Tablo 3. Öğretim elemanlarının “Viyolonsel eğitimi 1.sınıf (1. ve 2. yarıyıl)derslerinde hangi metot ve etütleri kullanıyorsunuz?” sorusunda “diğer” bölümüne yazdıkları cevaplara göre dağılımı

Seçenekler	f	%
Lee, S. Op.30 “Violoncello Schule”	1	6,3
Matz, R. “25 Etudes”	1	6,3
Svirkis, D. “Manovioloncelle”	1	6,3
TOPLAM	3	18,9

(Ankette belirtilen diğer seçeneklerine ise bazı anket formlarına metotlarla beraber eser isimleri de yazılmış olup, içlerinden sadece metot ve etütler seçilmiştir.)

Lee, S. Op.30 “Violoncello Schule” % 6,3 oranında 1, Matz, R. “25 Etudes” % 6,3 oranında 1, Svirkis, D. “Manovioloncelle” % 6,3 oranında 1 öğretim elemanı tarafından kullanılmaktadır. Anket formundaki diğer seçeneklerinde belirtilen metot ve etütlerin kullanım oranı 18,9 dur.

Tablo 4. Öğretim elemanlarının “Viyolonsel eğitimi 1.sınıf (1. ve 2. yarıyıl) derslerinde aşağıdaki egzersiz, gam, arpej kitapları ve yardımcı kaynaklardan hangilerini kullanıyorsunuz?” sorusuna verdiği cevapların seçeneklere göre dağılımı

Seçenekler	f	%
Feuilllard, L.R. “Daily Exercise”	11	68,8
Sevcık, O. “Changes Of Position & Preparatory Scale Studies”	11	68,8
Sevcık, O. “Violoncello Works”	10	62,5
Cosmann, B. “Studies For Development Of Agility Of Fingers”	7	43,8
Frank, M. “Tonleitern Und Dreiklänge Für Violoncello”	7	43,8
Klengel, J. “Tagliche Übungen – Daily Exercises For Violoncello”	6	37,5
Grutzmacher, Fr. “Tagliche Übungen-Daily Exercise”	5	31,3
Loeb, J. “Gammes Et Arpeges Pour Violoncelle”	3	18,8
Wille, G. “Tonleiter-Studien Für Violoncello”	3	18,8
Benedetti, U. “Trait Methodique Complete Des Gammes Et Arpeges Pour Violoncello”	2	12,5
Yampolsky, M. “Violoncello Technique”	-	-

Feuilllard, L.R. “Daily Exercise” % 68,8 oranında 11, Sevcık, O. “Changes Of Position & Preparatory Scale Studies” % 68,8 oranında 11, Sevcık, O.“Violoncello Works” % 62,5 oranında 10, Cosmann, B. “Studies For Development Of Agility Of Fingers” % 43,8 oranında 7, Frank, M. “Tonleitern Und Dreiklänge Für Violoncello” % 43,8 oranında 7, Klengel, J. “Tagliche Übungen – Daily Exercises For Violoncello” % 37,5 oranında 6, Grutzmacher, Fr. “Tagliche Übungen-Daily Exercise” % 31,3 oranında 5, Loeb, J. “Gammes Et Arpeges Pour Violoncelle” %18,8 oranında 3, Wille, G. “Tonleiter-Studien Für Violoncello” %18,8 oranında 3 Benedetti, U. “Trait Methodique Complete Des Gammes Et Arpeges Pour

Violoncello” % 12,5 oranında 2 öğretim elemanı tarafından kullanılmaktadır. Yampolsky, M. “Violoncello Technique” ise % 0 oranıyla tercih edilmeyen yardımcı kaynak durumundadır.

Tablo 5. Öğretim elemanlarının “Viyolonsel eğitimi 1.sınıf (1. ve 2. yarıyıl) derslerinde aşağıdaki egzersiz, gam, arpej kitapları ve yardımcı kaynaklardan hangilerini kullanıyorsunuz?” sorusunda “diğer” bölümüne yazdıkları cevaplara göre dağılımı

Seçenekler	f	%
Specimen Sight-Reading Tests Cello Grades	1	6,3
Benoy, A.W., Sutton, L. “Introduction To The Thumb Position”	1	6,3
Klengel, J. “Technische Studien Durch Alle Tonarten Für Violoncello I”	1	6,3
Zdravko, Yordanov “Sol El için Teknik Egzersizler”	1	6,3
Çeşitli (Başlangıç düzeyine yönelik Rus ve Bulgar metotları)	1	6,3
TOPLAM	4	25,2

Specimen Sight-Reading Tests Cello Grades % 6,3 oranında 1, Benoy, A.W., Sutton, L. “Introduction To The Thumb Position” % 6,3 oranında 1, Klengel, J. “Technische Studien Durch Alle Tonarten Für Violoncello I” % 6,3 oranında 1, Zdravko, Yordanov “Sol El için Teknik Egzersizler” % 6,3 oranında 1, öğretim elemanı tarafından kullanılmaktadır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç

Araştırma sonucunda eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında birinci sınıf 1. ve 2. yarıyıl viyolonsel eğitiminde en çok kullanılan etüt, metot ve egzersizlerin; “Dotzauer -113 Violoncello Etuden”, (Viyolonsel için 113 egzersiz- defter I, II) “Feuillard - 60 Etudes Du Jeune Violoncelliste”, (Genç viyolonselciler için 60 etüt) “Joseph Werner - Praktische Violoncello Schule”, “Dotzauer -Violoncello schule”, (I, II) “Sebastian Lee - Melodische und Progressive Etüden Für Violoncello”, “Sebastian Lee- 12 Melodische Etuden Für Violoncello”, (Viyolonsel için melodik etütler)

Yardımcı kaynaklar arasında ise “Feuillard - Daily Exercise”, ve “Sevcık - Changes Of Position & Preparatory Scale Studies”, olduğu görülmüştür.

Eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında birinci sınıfta kullanılan bu kaynaklar, evrensel viyolonsel metotlarıdır ve başlangıç seviyesine yönelik olanlardan ileri düzey metotlara kadar uzanan bir yelpazede yer almaktadır. Ancak kullanım yoğunluğu Joseph Werner “Praktische Violoncello Schule(Pratik viyolonsel okulu)” ve Dotzauer “Violoncello Schule” gibi başlangıç metotları üzerinedir. Bu kaynakların eğitim süreci içerisinde bir arada kullanılmasının tamamlayıcı olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda tercih edilen metotlar göz önüne alındığında, kaynak seçimi yapmak isteyen viyolonsel eğitimcileri için doğru bir alternatif oluşturmaktadır.

4.2. Öneriler

Araştırmanın konusunu oluşturan metot ve etüt kitaplarının, duyulan ihtiyaçlar doğrultusunda bir arada kullanılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Teknik çalışmalar içeren metotların Türkçe anlatımlı, önbilgiler veren metot niteliğine dönüştürülmesi eğitimciler ve öğrenciler açısından kolaylık sağlayacağı için önerilebilir. Viyolonsel öğretiminde sık kullanılan bu metotların bir arada kullanılış şekli, çalışmacıların amaç ve ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmelidir.

KAYNAKÇA

Akın, G. (2001). “Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Uygulanabilecek Viyolonsel Müfredatının İncelenmesi” Basılmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Aksu, S. (2003). “Viyolonsel Tekniğinde İleri Düzey Etütlerin Yazarları ve 20 Etüt Çözümlemesi” Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.

Ana Britanica, (1987). (Vol.8, pp.355). İstanbul: Ana Yayıncılık.

Çilden, S. ve Ercan, N. (2004). “Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında ve A.G.S.L. Müzik Bölümlerinde Yapılmakta Olan Çalgı Eğitiminde Nitelik

Sorunları”, 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi SDÜ, Isparta, <http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/Cilden-Ercan.pdf>, [Erişim tarihi: 09.05.2006].

Demirbatır, R.E. (1997). “A.G.S.L.’de Viyolonsel Eğitimi, Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, I. Ulusal A.G.S.L. Müzik Bölümleri Sempozyumu Bildirisi, Uludağ Üniversitesi Basımevi, Bursa.

Ekinci, H. (2004). “Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Eğitimine İlişkin Düzeye Uygun Teknik Alıştırma Metodu Sorunu”, 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi, S.D.Ü, Isparta, <http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/H-Ekinci.pdf>, [Erişim tarihi: 09.05.2006].

Hodeir, A. (1992). “Müzik Türleri ve Biçimleri”, İletişim Yayıncılık, Şefik Matbaası, İstanbul.

Koçak, B.B. (1996). "Devlet Konservatuvarlarının Lise Devresinde Viyola Eğitiminde Kullanılan Kreutzer Etüdlerinin Devrinişsel Hedef ve Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi" Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Say, A. (2002). “Müzik Sözlüğü”, Sözkese Matbaası, Ankara.

Saraç, A.G. (1992). “Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğrenciye Yansıması” Yüksek Lisans Tezi Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Scholes, P.A. (2002). “The Oxford Companion Music”, England.

Sun, M. (1969). “Türkiye’nin Kültür, Müzik, Tiyatro, Sorunları”, Ajans Türk Kültür Yayınları:2, Ankara.

Tokay, D. (2000). “Tez Adı 7-11 yaş grubundaki çocukların viyolonsel eğitiminde öncelikli hususlar” Yüksek Lisans tezi, Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tuncer, M. (2003). “9-11 Yaş Çocuklarında Viyola Eğitimi Üzerine” Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, Bildiriler, s.156-159., İnönü Üniversitesi, Malatya, <http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/M-Tuncer.html>, [Erişim tarihi: 09.05.2006].

Uçan, A. (1994). “Müzik Eğitimi”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Adalet Matbaası, Ankara.